

ע"פ 5393/23 - פלוני נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים ע"פ 5393/23

לפני:
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט א' שטיין
כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ

המערער: פלוני
נ ג ד
מדינת ישראל
המשיבה:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי תל
אביב-יפו ב-ת"פ 25148-08-22 מיום
31.5.2023 שניתן על ידי השופט העמית צ'
קאפח

תאריך הישיבה: ב' בתמוז התשפ"ד (8.7.2024)
בשם המערער:
בשם המשיבה: עו"ד שרית משגב

פסק-דין

השופט י' אלרון:

1. בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט העמית צ' קאפח) ב-ת"פ 25148-08-22 גזר על המערער ביום 31.5.2023 עונש של 8 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. הערעור מופנה כלפי חומרת העונש.

2. נגד המערער ושני נאשמים נוספים הוגש כתב אישום מתוקן המונה שני אישומים. האישום הראשון יוחס לכלל הנאשמים והשני למערער בלבד.

לפי האישום הראשון, המערער הציע כלי נשק למכירה במספר הזדמנויות לסוכן משטרתי (להלן: הסוכן) באמצעות יישומון "ווטסאפ". בתוך כך, ביום 30.3.2022 המערער מכר לסוכן רובה מסוג M-16 עם קופסת תחמושת בה 30 כדורים תואמים, ואקדח עם 3 כדורים תואמים עבור סך של 97,000 ש"ח (להלן: העסקה הראשונה). לשם ביצוע העסקה, הסתייע המערער בשני הנאשמים הנוספים. בגין המתואר לעיל, יוחסו למערער עבירות של סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) ושל הובלה והחזקת נשק לפי סעיפים 144(א) ו-144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1997 (להלן: החוק).

לפי האישום השני, לאחר ביצוע העסקה הראשונה הציע המערער לסוכן הצעות נוספות לרכישת כלי נשק. כך, ביום 3.4.2022 המערער הציע לסוכן לרכוש ממנו רובה מסוג קלצ'ניקוב, והצעה זו נענתה בחיוב. כעבור יומיים, המערער עדכן את הסוכן כי הנשק נמצא בביתו, והציע לו לרכוש רובה קלצ'ניקוב נוסף יחד עם כדורים תואמים. גם להצעה זו נענה הסוכן בחיוב. ביום שלמחרת מכר המערער לסוכן שני רובי קלצ'ניקוב וקופסת תחמושת שהכילה 77 כדורים תואמים עבור 99,000 ש"ח (להלן: העסקה השנייה). בגין המתואר לעיל, יוחסו למערער עבירות של סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) ושל הובלה והחזקת נשק לפי סעיפים 144(א) ו-144(ב) לחוק.

תמצית גזר הדין

3. המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש.

4. בגזר הדין, בית המשפט המחוזי קבע כי שתי עסקאות הנשק מהוות אירוע אחד לפי סעיף 40יג לחוק. בין היתר, עמד על מדיניות הענישה המחמירה באופן עקבי והדרגתי בעבירות נשק, ובפרט לאחר כניסתו של חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, ס"ח 2938 (להלן: תיקון 140). עוד הובא בחשבון חלקו הדומיננטי של המערער בהוצאה לפועל של עסקאות הנשק והמוטיבציה הגבוהה שלו לבצע את העבירות בהן הורשע. בהתחשב באמור, נקבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המערער הוא בין 6 ל-9 שנות מאסר בפועל.

בגדרי המתחם, בית המשפט המחוזי שקל בין השאר, את הודאת המערער ונטילת האחריות מצידו; את העובדה שמדובר בעונש המאסר בפועל הראשון שהוטל על המערער; את תסקיר שירות המבחן לפי

הסיכוי להישנות עבירות דומות על ידי המערער גבוה, בעוד שסיכויי שיקומו נמוכים, באופן שהוביל לכך שהומלץ על ענישה מוחשית בפועל; ואת החשיבות בענישה לצורך הרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות נשק.

בשקלול האמור, בית המשפט המחוזי גזר על המערער עונש של 8 שנות מאסר בפועל; שנה מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה בנשק למשך 3 שנים; ותשלום קנס בסך 196,000 ש"ח.

תמצית טענות הצדדים בערעור

5. בטענותיו, המערער אינו חולק על גבולות מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי, אלא רק על העונש שנקבע בגדרו. לטענתו, בית המשפט המחוזי שגה בכך שקבע את עונשו ברף הגבוה של המתחם, בעוד שישנן נסיבות המצדיקות ענישה ברף התחתון של המתחם. בכלל זאת, נטען כי האמור בתסקיר שירות המבחן לא שיקף נאמנה את נסיבותיו ואישיותו של המערער, בין היתר מאחר ש"לא הוסברה לו תכלית התסקיר בפרט ושירות המבחן בכלל". המערער הוסיף כי יש לקחת בחשבון שהודה ונטל אחריות על מעשיו, כמו גם את נסיבותיו הכלכליות. יצוין כי לקראת הדיון, הוגש תסקיר שירות מבחן משלים בעניינו של המערער, בו נכתב שהשתלב במסגרות טיפוליות במהלך מאסרו, אך הוא עודנו נמצא "במקום ראשוני" מבחינת התהליך הטיפולי, כלשון התסקיר.

6. מנגד, המשיבה סומכת ידיה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי. לשיטתה, העונש שנגזר על המערער מבטא כראוי את חומרת העבירות שבהן הורשע המערער; עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות נשק; ומתיישב עם העונשים שנגזרו על שני הנאשמים הנוספים שהורשעו בהליך דנן. עוד עמדה באת-כוחה של המשיבה על הצורך בענישה המבטאת שיקולי הרתעה בגין עבירות נשק.

דיון והכרעה

7. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית, אלא כאשר קיימת סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, או כאשר נפלה טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ראו מני רבים: ע"פ 6106/23 עמרני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (15.5.2024)). המקרה שלפנינו אינו נמנה על מקרים אלה.

8. בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן של עבירות הנשק. עבירות אלה מהוות סכנה ממשית לסדר הציבורי ולתחושת הביטחון הכללית כשלעצמן, והן קרקע פורייה לעבירות נוספות (ע"פ 5681/23 חווא נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (20.12.2023)). כפי שצינתי בעבר: "חומרת עבירות אלו מחייבת הטלת ענישה ממשית ומשמעותית בה ניתן מעמד בכורה מבין שיקולי הענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, שמשמעותההרחקת עברייני הנשק מהחברה לפרק זמן משמעותי, על ידי השמתם מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 2165/23 מדינת ישראל נ' בלאל, פסקה 9 (4.5.2023) (להלן: עניין בלאל)). כך גם הצביע חברי השופט א' שטיין על מדיניות הענישה הנהוגה כלפי מבצעי עבירות אלו:

"בית משפט זה קבע לא אחת כי את מבצעייהן של עבירות נשק יש להעניש בחומרה יתרה - שכן מדובר בעבירות שהיו למכת מדינה, ושאחריהן בא השימוש הקטלני בנשק אשר מותיר אחריו פצועים ומתים כמעט מדי יום. מדיניות זו חלה ביתר שאת כאשר מדובר במכירה, ברכישה, בנשיאה או בהובלה - שלא כדון - של נשק התקפי בדמות תת-מקלעים ורובים ובשימוש לא חוקי בנשק כאמור" (ע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 לפסק דינו של חברי השופט א' שטיין (28.7.2022) (להלן: עניין פלוני); ראו גם ע"פ 7971/23 אגאבריה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 לפסק דינה של חברתיהשופטתג' כנפי שטייניץ (26.5.2024)).

כאמור, גם המחוקק הביע את עמדתו באשר למדיניות הענישה הראויה בחקיקתו של תיקון 140, במסגרתו חוקק סעיף 144(ז) לחוק הקובע דרישת עונש מזערי לחלק מעבירות הנשק.

9. נוסף על המאפיינים הכלליים של עבירות הנשק, יש לעמוד על נסיבות ביצוע העבירה במקרה שלפנינו. המערער פעל בנחישות להוציא אל הפועל את עסקאות מכירת הנשקים. אף לאחר השלמת העסקה הראשונה לא הרפה מהסוכן, כאשר ימים ספורים לאחר מכן כבר הוציא לפועל את העסקה השנייה. בצע כסף הוא שהוביל את מעשי המערער, אשר גרף לכיסו סכומי כסף נכבדים עבור עסקאות אלו. בכך טמונה הצדקה נוספת להטלת עונש כבד על המערער, שכן במקרים בהם הרצון להשגת רווח כלכלי מהווה המניע המרכזי לביצוע העבירה, יש לגזור ענישה מרתיעה המאינת את התוחלת כלכלית בפנייה למכירת כלי נשק (ע"פ 2880/23 מדינת ישראל נ' עיסא, פסקה 14 (25.4.2023) (להלן: עניין עיסא)).

10. זאת ועוד, בגדר העסקאות נמכרו ארבעה כלי נשק קטלניים בצירוף תחמושת תואמת, ביניהם רובה סער מסוג **M-16** ועוד שני רובי סער מסוג קלאצ'ניקוב, נשקים בעלי פוטנציאל נזק גבוה במיוחד (עניין בלאל, פסקה 12; עניין עיסא, פסקה 3). אין לדעת מה היה הנזק משימוש בנשקים אלה, לו היו נמכרים לגורם שאינו סוכן משטרתי בהינתן פגיעות בגוף ובנפש אשר נגרמות מדי יום על ידי שימוש בכלי נשק בלתי חוקיים.

11. בהינתן חומרת מעשיו, המערער לא הצביע בטענותיו על טעם המצדיק הקלה בעונש שנגזר עליו. שירות המבחן לא ראה לנכון להמליץ על מסלול שיקומי-טיפול בעניינו, וגם אם היה עושה זאת, מדובר בהמלצה בלבד שנועדה לסייע לבית המשפט במלאכת גזירת העונש (ע"פ 6624/23 ביסאן נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (19.5.2024)). וכבר נקבע כי כאשר עסקינן בעבירות נשק "השיקום שבראש מעיינו הוא המרחב הציבורי המדמם כתוצאה מעבירות נשק בלתי פוסקות והשימוש העברייני בנשק חם" (עניין פלוני, פסקה 12 לפסק דינו של חברי השופט א' שטיין).

בית המשפט המחוזי אף נתן דעתו ליתר הנסיבות עליהן הצביע המבקש, ואיני מוצא כי נפל פגם בתוצאה העונשית שקבע.

12. נוכח האמור - העונש מושא הערעור הולם את מעשיו החמורים של המערער; עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת; ומבטא כראוי את מכלול נסיבות העבירה ונסיבותיו האישיות של המערער. אשר על כן, סבור אני כי דין הערעור להידחות, וכך אציע לחברי וחברתי.

שופט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

שופט

השופטת ג' כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, י"ט בתמוז התשפ"ד (25.7.2024).

שופטת

שופט

שופט
